

theologisch elftal

Smalbrugge

De Korte - Hoogenkamp - Van Es - Kalsky

Leegte - Van Vlastuin - Klapheck

Berendsen - Dosterhuis - Schelling

Het Trouw-team van godgeleerden bespreekt om de week de actualiteit. Vandaag: Gaat het bij godsdienst om het vinden van de waarheid of is het een manier om emoties te uiten? En welke betekenis hebben symbolen daarbij?

God vergt veel van ons

Desiree Berendsen, kerkelijk-cultureel werker in de Utrechtse Domkerk.

Rabbi Elisa Klapheck van de progressieve joodse gemeente Beit Ha'Chidush.

schap. Zelfs de woestijnmonnik in het oude Egypte veronderstelde een gemeenschap, anders was hij geen monnik die zich kon terugtrekken. Alle betekenispraktijken ontstaan in een gemeenschap, die vervolgens individueel gebruik mogelijk maakt. Voor het ontstaan van een taal heb je ook minstens twee personen nodig. Betekenis ontstaat in interactie."

Tussen jou en de ander, niet tussen jou en God? „Misschien ontstaat ook God wel tussen jou en je naaste. De theoloog Harry Kuitert trok de conclusie uit dat wij uiteindelijk alleen elkaar hebben. Dat is niet de noodzakelijke conclusie, want als God in interactie eenmaal ontstaan is, dan is

viewer prima vinden. Vervolgens vraagt hij de interviewer: Wat zou je ervan vinden als ik die foto ging zoeken? Dat gaat de interviewer veel te ver. Die foto is dus meer dan alleen maar een plaatje. Die foto is een symbool, maar de betekenis van dat symbool is er voor Moyaert, voor de geïnterviewde, voor de vrouw op de foto. Dat is een betekenispraktijk die samenhangt met dat beeld, en die duidelijk werkt in de praktijk. Van de dagelijkse praktijk nu naar de religieuze praktijk. Ook daar geldt: symbolen zijn geladen als ze werken."

Je kunt ook met z'n achten naar een kaars gaan zitten staren? „Zeker," antwoordt Berendsen. „zolang